

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
 Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
 Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-ter 1.**
 Egyes számok kaphatók: a dohánytörzsdékben.

Epilogus az autonomiához.

(E). Az autonómát szervező kongressus három héten túl terjedő tanácskozáskor után befejezte munkáját. Még e hó 10-én lesz egy, esetleg két ülése, melyben azonban érdemleges dolgot már végezni nem fog, jobbra csak a harmadik olvasásra fog szorítkozni.

Most a tárgyalások befejeztével önkéntelenül ama kérdés merült fel, vajjon nyerünk-e valamit ezen autonomiával, föltéve, hogy ez csakugyan napvilágot lát, szentesítve lesz? Talán nem tévedünk, ha azt mondjuk, hogy nem sokat, hogy ne mondjuk semmit sem nyerünk.

Az autonomia ugyanis égető kérdéssé vált hazánkban két okból, t. i. hogy a katolikus vagyon kezelését, mely vagyonnak rendeltetése kizárólagosan katolikus és az ennél még fontosabb tanügyet kivegyük a magát felekezetlennek nevező gyámköd kormány kezéből. És éppen ezen két legfontosabb vitális kérdésben feneklett meg a szegény autonomia. A vagyonkezelés ugyanis megmarad ezután is „in statu quo“, azon állapotban, melyben jelenleg van; tovább is ama hűtlen kezekben marad, melyek önkényűleg a vagyonnak legalább egy részét rendelte-

tésének nem megfelelő célokra fordították.

A mi pedig a tanügyet illeti, szintén nem sokkal jobban fog állni ügyünk, ha az autonomia létesül. A tárgyalások folyamán az 1883. évi XXX törvényeink alapján világosan ki lett mutatva, hogy a katolikusokat középiskolákra vonatkozólag, ha autonómájuk létesül, teljesen megilletik ama jogok, melyeket másfelekezettek iskoláikra nézve bírnak. És ki hiúné, a kongresszus majoritása elfogadta ama módosítványt, mely szerint a „XXX. t.-e által minden autonom hitfelekezett számára biztosított jogokat egyelőre nem kívánja kellő mértékben igénybe venni“

Ime tehát kevesebbet követelünk, mint a mennyit a törvény számunkra biztosít; nyilvánvaló, hogy magáról a jogról mondunk le, melylyel élnünk teljesen szabadságunkban állna. Magáról a jogról mondunk le, mert ez az autonomia létesülése esetén törvényerőre emeltetik. Kétségbeejtő helyzet ez: Mert ezt, a mit nekünk most nem sikerült megszerezni, ezt ugyancsak utódaink sem fogják megszerezni tudni, mivel nem lesz több joguk, melyre követeléseiket basirozzák, hiányozni fog fegyverük!

A kongresszus majoritásának a tan-

ügyben tanusított állásfoglalása valóban nem egyéb, mint egyenetlése ama útnak, mely végre is a Horánszky-féle „ideális állapotba“ vezet, „hogy csupán állami középiskoláink volnának.“ — A liberalismus ugyanis hazánkban még nem érte el fejlődésének netovábbját; fejlődése pedig egyenes arányban áll a katolikus egyház jogainak elrablásával, érdekeinek aláásával. Ha a kongresszus majoritása csak egy kevéssé is szeme előtt tartotta volna az egyház jogait és érdekeit, mely jogokat nem emberi hatalom adott neki, de isteni alapítójától nyert, akkor egészen más álláspontot kellett volna elfoglalnia ezen kérdésben is. Hogy magatartásukat védelmezzék, elég sürűn hivatkoztak a főkegyúri jogra; de nincsen nevelésesebb ennél. A katolikus egyház hazánkban nem élvezheti szerintük ama szabadságot, melyet más felekezettek élveznek, mert főkegyura maga ő Felsége a király. De vajjon a patronus szó nem jogvédelmet jelent-e? Vajjon a szabadságnak megszorítását jelenti-e inkább, mint kiterjesztését? Különb is mi egyebet kívánunk, mint azt, hogy ama jogokat, melyeket a felekezetenküli kormány ezen ügyekben bitorolva gyakorol, ezentul ne ő, hanem az autonomia kezelje, gyakorolja. — Látszik, hogy még mindig

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

A talizmán.

Myra a befőttes üvegeket segítette lehozni a padlásról. Sorba szedték valamennyit, előkerültek a satokból mind. Egyszerre felsikoltott: denevér!

Panna, a kis cseléd, tág szemekkel, bambán nézegette s csak azt nem tudta megérteni, miért örült meg a kisasszony annak a szürke micsodának, a mely úgy meghúzta magát az egyik üveg fenekén.

Myra pedig nagyon megörült a porlepte szürke denevéreknél. Sokszor hallotta már, hogy rengeteg szerencsét hoz annak, aki magával hordozza. Sietett le az üveggel, úgyszólván meg sem nézte, csak ráborította egy papírra, becsuvarra és gyorsan zsebre tette. Meg volt róla győződve, hogy talizmánja megvédi őt ezentúl minden veszedelemtől; a miibe belekezd, a hova indul, a mit gondol, a mit tesz, mind szerencsés kimeneteli lesz.

A cseresznyével telt üvegek is le voltak már kötve; minden oly könnyen, oly gyorsan ment ma s csak lenne oly biztos tytem a bécsi Derbyre, a mily szentül meg volt győződve arról, hogy a zsebébe rejtett talizmán segíti őt ily fényes eredményre.

Már egész megfélekedett Myra a denevérről, sőt talán észbe sem jutott volna többé, ha egy dicső napon véletlenül szóba nem kerül.

— Én találtam egyet a multkor a padlásom s látjátok, egészen megfélekedtem róla, jó, hogy emlékezetembe hoztátok, a mint haza megyek, előkeresem — mondá a lányoknak.

Persze, el kellett mesélnie alphától-omegáig, hogy jutott a denevér birtokába.

Bizonyára bele esett az üvegbe — találgatták barátinói — s nem tudott kiszabadulni, megfulladt vagy megfagyott a télen. S ha mindenekelőtt szerencsés akarsz lenni, csak a szíved vedd ki s azt hordozd magaddal.

— Igen, de ki boncolja fel az én denevéremet?

— Majd én! — vállalkozott Myra egyik kis barátinójára — s rögtön megegyeztek abban, hogy hazamenet bekíséri Myrát és véghez viszik a nagyszerű műtétet.

Ti ártatlan denevérek, a kik ott röpködtek esténként rovarokat fogdosva a levegőben, nem is sejtitek, mennyire áhítoznak a babonás emberek, hogy szívetek birtokába jutva, szerencsések legyetek. Mert hogy mindenki szerencsés akar lenni, az bizonyos és természetes törekvés, és hogyha ezt azzal már el is érte, hogy titeket fölládozva, szívetektől megfoszt — ha hozzátok fér — bizony, ha mindjárt a hajába kapaszkodtok is, mégis megteszi.

Általános beszéd tárgya tehát a denevér volt; mindenki tudott valami érdekeset mesélni s mi sem természetesebb, hogy Myra már alig várta, hogy hazakerülve, előkeresse a denevért. — Nem is volt maradása. Utközben megegyezett kis barátinójával, hogy hűségesen megosztják a szívet s előre is oly boldogok voltak, hogy immár meg van alapítva szerencséjük.

Myra kibontotta a jól elrejtett és megtalált kincset, de a mint jól szemügyre vették — óh! — a várva-várt denevér helyett egy ártatlan, hamisítatlan, megfagyott, poros béka került a napvilágra.

Az egyik nevetett — a másik röstelte a dolgot s komoly ígéretet követelt kis barátinójától, hogy el nem árulja senkinek rengeteg tévedését, a talizmán persze gyorsan eltűntette. Ó hirtelen denevéreknél nézte és zsebre dugta.

Most már csak azon töprengnek, hogy kerülhetett a béka a padlásra, meg a befőttes üvegbe?!

Staudacher Mariaka

Leleplezések.

Laura: (Báli ruhában egy hintaszékben ül és fáradtan legyezi magát) Pazar egy mulatság volt ez a mai! A tombola is sikerült — legalább rám nézve — mert ugyancsak kijutott a nyerményekből (Hintázik) no meg a tapasztalatokból is. (Nevet) Néhány sikerült dolog maradt emlékemben. Már az öltözömben kezdődött; egy valaki már künn a folyosón érdeklődött ékes német nyelven (férfihang volt!) „Ich bitte, wo ist den das Damencoupe?“ — No gondoltam, ez a szegény pasas is eltévedt; ez bizonyosan el akar utazni vagy mi...

De a következő pillanatban már meg voltam az ellenkezőről győződve. Egy idősebb hölgy volt, kit a férje kísért oda az öltözőig. Most derengt az agyamban... az a bácsi bizonyosan „quadropot“ akart kérdezni, de rossz lábon áll

Mai lapunk 4 oldal.

nincs igazán katolikus gondolkozású, az egyház legszentebb érdekei — és jogaiért lelkesedni tudó, megalkuvást és meghunyászkodást nem ismerő intelligenciánk, mely — sajnos — talán csak akkor lesz, ha az egyháznak már nem lesz többé mit veszítenie

Ráílik az autonómiaira is az írásnak szava: „perditio a teipso Isriuel!”

UJDONSÁGOK.

— **Lobogódisz az új püspök tiszteletére.** *Havranek József* polgármester az új püspök fogadtatási ünnepélyét minden tőle telhető módon iparkodik fényessé tenni, a mit elérendő falragaszon a következő felhívást intézte e szab. kir. város közönségéhez:

Ó csász. és apostoli királyi felsége a fejérmegyei egyház kerület püspökévé legkegyelmesebben kinevezett dr. *Városcopy Gyula* ó méltósága f. hó 8-án reggel a déli vasuton 9 óra 16 perckor székhelyére érkezik s kíséretével a vasuti indóházból az Apáca-utca, Budai-ut, Megyeter és Szent-István-utcán át a püspöki palotába vonul. Tisztelettel felkérjük ez alkalomból a jelzett utcák és terek háztulajdonosait, illetve ezen házak gondozóit, hogy a bevonulás díszének emelésére házaikat nemzeti lobogóval felékesítsék szíveskedjenek. Székesfejérvár, 1902. évi március hó 5-én. A városi hatóság.

Itt említjük hogy a városi törvényhatósági bizottság és tiszttakar tagjaihoz a polgármester a következő meghívót intézte:

Ó Felsője Apostoli Királyunk által a székesfejérvári róm. kath. egyházmegye élére kinevezett megyés püspök, mélt. és főtiszt. dr. *Városcopy Gyula* ur, f. hó 8-án, azaz szombaton érkezik városunkba a Budapestről 9 ó. 16 p.-kor jövő gyorsvonattal.

A vasutról, a hatóság üdvözlő fogadása után, ünnepi kísérettel az Apáca-utcán, Budai-uton, a

az idegen szavakkal — néha el is téveszti — és csodálatos! még sem beszél magyarul . . .

Csodálatos! most titott hatot az óra és én álmos sem vagyok! . . . Na, csak hogy azt a sok tombolajegyet sikerült értékesítenem.

Igaz! a tombolajegyekről ismét eszembe jut egy helyes kis história . . . Lám, lám, majd elfeledtem . . . Még az öltözöben kezdődött . . . Egész este a két maradi alak iránt érdeklődtem legjobban. Nem vagyok rossznyelvű, de ezekről dicséretes dolgot nem mondhatok, mert nem adtak erre okot. Még most sem tudom kik voltak, pedig elég bajom volt velük.

A ruhatár árgus szemű öre, egy jól kiöltözött mama és leánya ruháját látta él éppen a szokásos számmal, mikor egy érdekes jelenet vonta oda figyelmem. Amint kezébe kapta a garde-dame a zöld cédulát, sietve vette ki zsebéből óriási erszényét és 4 csengő koronát adott azok ellenében, persze hálálkodott az árgusszemű ruha-ór: Márta néni.

Hallottam aztán, amint leányának mondta, hogy jó lesz most már bemenni a terembe, s ebbeli elhatározását közölte is Márta néniel, kitől, a zöld lapot felmutatva megkérdezték:

— Ezekkel bemehtünk?

Szent Kleofás! még belépőjegyünk sem volt! Amint megtudták azt, nosza, gyorsan visszakövetelték a 4 koronát Mártától és a jegyeket szerették be rajta . . . Hahaha . . . Enynyi malheur! . . . Közben folyt az előadás, sokat nevetünk és később sokat táncoltunk. Szünórakor tombolajegyet árultam. Fogott. Pácienseimről már meg is feledkeztem . . . most újra megláttam őket. Ott ültek egy sarokban; a mama szundi-

Megyeteren és Szent-István-utcán át a püspöki palotába vonul, a hol d. e. 11 órákor a küldöttégeket fogadja.

A város, ugvis mint kegyúr, küldöttségi képvisellete céljából tisztelettel felkérem a törvényhatósági bizottság m. t. tagjait s a tk. tiszttakart, hogy a fogadás napján d. e. 11 órákor szíveskedjenek a városház tanácstermében összegyűlni s onnan a püspöki palotába vonulni s ott mint városi küldöttség a polgármester vezetése alatt az új megyés püspököt üdvözzölni.

Ezuttal tisztelettel közlöm, hogy Ó méltósága a Püspök ur folyó hó 9-én d. e. 9 órákor fogja a székesegyházban a püspöki székét elfoglalni.

Székesfejérvárott, 1902. márc. 5-én.

Havranek József,
polgármester.

— **Az új püspök fogadása.** Hogy mekkora szeretet övezi körül megyénk új püspökét, — mutatja tisztelőinek az a nagy száma, a kik régi otthonából az új székhelyre, működésének új terére kíséri.

Bácsmegyéből következők fogják kíséerni: *Latinovics Pál* főispán, *Latinovics Géza* orszgy. képviselő, *Popovics Sebő* főlevéltárnok, dr. *Drakulics Pál* orsz. képviselő, *Hanke Imre* zombori polgármester, *Gräff Nikáz* kir. tanfelügyelő, dr. *Falcione Nándor* takarékp. igazgató, *Szemző Dezső* birtokos.

A papságból, mint a kalocsai főkapitán kiküldöttei: dr. *Boromissza Tibor* praelátus kanonok és *Zundl Péter* kanonok, továbbá dr. *Macskovics Pál* apátkanonok és dr. *Valihóya Ágoston* prigl. szentiváni plebános, pápai kamarás.

Pestmegyéből: Beniczky Lajos alispán és *Fazekas Ágoston* pestmegyei főjegyző.

— **Leo-ünnep.** A vizvárosi kath. kör vasárnap este pompásan sikerült Leo-ünnepet rendezett a pápakirály 25 éves jubileuma alkalmából. Az ünnepély főresztét *Mayer Károly* apátkanonoknak népszerű, kedves előadása képezte, a melyben a papaság intézményének isteni voltát

kált, a leánya pedig úgy meghúzta magát, mint egy ijedt nyuszi. Megkínáltam őket tombolajegygyel: tetszik?

— Kérdék egy darabot. De legyen szíves megmondani, hogy kell vele bánni?!

Előbb gondoltam, becsapom őket és azt mondom, hogy ha egy olyan számot kiáltanak ki, a melyik nincs a táblán, akkor: csak előre! nyertek . . . de nem tettem; megmagyaráztam annak rendje és módja szerint és odébb eveztem.

Tombola alatt látom, hogy a kis páciens boldogságtól sugárzó arccal visz egy csomagot, egy nyereménytárgy volt. Aztán körülnézett . . . hozzám sietett és hálás pillantások kíséretében olyan köszönetfélét rebegett — igazán zavarba jöttem — s alig tudtam vele megérteni, hogy nem az én érdemem. Később megtudtam, hogy a szegény kicsike még egy lépést sem táncolt, de még mindig ott voltak. A mamája akkorákat ásitott, hogy a feje majd kiesett a száján. No, végre láttam, hogy készülődnek; az öltözöben találkoztunk újra. Megkérdeztem: hogy mulattak? És ők — ez már sok! — egészen jól érezték magukat, sőt érdeklődtek, hogy mikor lesz megint tombola-estély? Boldogok, akik igazán jól mulattak, de talán sokkal boldogabbak azok, akiket tökéletesen kielégít egy tombolajegy!!

Nini . . . hogy lecsukódnak a szemeim! Jó is lesz, ha aludni megyek, mert még többet is elmesélek és még valaki azt teszi majd fel rólam, hogy igazán rossznyelvű vagyok. Pedig: csak ezt né!

Staudacher Marietta.

fejtegette. A szó szoros értelmében zsúfolásig megtelt terem hallgatói mindvégig feszült figyelemmel élvezték az érdekes előadást, *Kéri Ferenc* ügyes összeállításban mutatta be a pápa életrajzát. *Szemlér Imre Zichy Géza* grófnak egy kedves költeményét szavalta, majd *Kéri István Szentiványi Károly* ódját szavalta el nagy hatással. Végül *Flaskár József* és *Pénzes Imre* meleg hangon kifejezték a kör tagjainak köszönetüket és hálájukat az elnöklő apátkanonok szíves megjelenéséért és kitűnő beszédéért.

Hasonló értesülést veszünk Füléről. Hétfőn 9-kor ünnepélyes nagymise volt, a melyen az ájtatos hívők nagy számmal jelentek meg. Mise végeztével az iskola helyiségébe jött össze a kath. hívők serege, a hol *Bezöky József* könyvekig megható beszédben a nagy nap jelentőségét magyarázta. Majd a gyermekek kedves énekkara a pápai himnuszt énekelte. Utána szavaltok következtek, a melyekben kiváltak *Winter Mária*, *Szabó József*, *Punger János*, *Németh Julianna* tanulók. Az ünnep fénypontjak *Prácsler György* főtanító előadása képezte: *A pogány és keresztény Rómáról*. Végül az esp. plebános a pápa gyermekkoráról különösen megemlékezvén, maradó emléket hagyva hallgatói lelkében, feledhetetlenné tette a Leo pápa emlékezetét.

— **Hódolat a megyés püspöknek.** A ciszterci Rend kath. főgimnáziuma sietve fejezi ki az egyházmegye új főpásztora előtt hódolatát, midőn f. hó 9 én d. u. fél 5 órákor az intézet dísztermében ünnepélyt rendez a következő, ügyesen összeállított műsorral:

1. *Ecce Sacerdos.* Ének, szerzette *Kammerlander K.* — Harmonium kísérettel előadja a főgymn. énekkar.

2. *Carmen solemne* a *Colomanno Rosthy S. J.* — Szavalja *Debrecenyi Miklós*, VIII. o. t.

3. *Üdvözlő dal.* Szövege *Török K.*-tól. Dallama *Zimmermann*-tól. — Éneklia a főgymn. énekkar.

4. *Hit, Remény, Szeretet.* Allegoria *Irta Mészáros Amand.*

Személyek: *Karvezető: Gondán J.* VIII. o. t. *Hit: Rátkay L.* VII. o. t.

Remény: Bendi N. VI. o. t. *Szeretet: Kovács J.* VIII. o. t.

A virágok szelleme: Say J. IVO. t.

5. *Örömdal.* Szövege *Török K.*-tól *Dallama Deigendesch K.*-tól — Éneklia a főgymn. énekkar.

6. *Az intézet hódolata.* Beszéd. Tartja az igazgató.

7. *Záródek.* Pápai himnus. Éneklia a főgymn. énekkar.

— **Halálözás.** Ószinte részvétellel értesültünk, hogy *Rott Nándorné*, született *Czeiner* *Leopoldina*, *Rott Nándor* uradalmi főerdész neje e hó 2-án agyszélhűdés következtében hirtelen elhunyt Nagy-Perkátán. A megboldogultban, ki a keresztény családayák mintaképe volt, dr. *Rott Nándor*, az alig néhány hete kinevezett udvari kájlán és a bécsi szt. Ágostonról nevezett felsőbb apnévelő intézet igazgatója édes anyját siratja. Az örök viláosság fényeskedjék neki.

— **Bünbánó szökevények.** F. 3-án este a helybeli kir. javítóintézetből a növendékek vacsora ideje alatt *Kovács István* és *Tamás Károly* ifjú mákvirágok a konyhán keresztül megszöktek. A szökést rögtön észrevették, keresésükre siettek, ámde a suhancokat a rendőrség nyomozása dacára sem sikerült elfogni. Nem is kellett sokig keresni őket, mert az éhség, de meg a büntetéstől való félelem már folyó hó 4-én visszakergette az intézetbe a két növendéket, a ki teljes bánatuknak adtak kifejezést bűnös stiklijük felett.

— **A kath. körök tisztelgése.** Ifj. dr. Zichy János gróf, mint a székesfejvári kath. körök, de mint a kath. Egyesületek orsz. szövetségének elnöke is felszólítást intézett a székesfejvári egyházmegye területén létező kath. körök és egyesületek elnökeihez, hogy dr. Városvy Gyula megyés püspöknél egy közös küldöttségben tisztelegjenek. Az új püspök mindenkor lelkes támogatója volt a kath. egyesületi életnek s bizvást remélhetjük, hogy a kath. társadalmi tevékenységnek a jövőben is szerető atyja leendő. Zichy János gróf kéri tehát az elnökségeket, hogy f. hó 9-én egyesületük részéről küldöttségeket küldjenek a belv. kath. kör helyiségében bejelentésük.

— **Március 15.** A délviasuti műhely dalegyesülete az 1848-iki események emlékeztetőre március 15-én dal és szavalattal egybekötött társasvacsorát rendez Tremkó Ferenc Széchenyi-utcai vendéglőjében. Az ünnepi beszédet Mohay Lajos városi főszámvévo fogja tartani. Aláírni lehet a vendéglősnél kitett íven s a dalegyesület vezetőjénél. Az ünnepély kezdete este 8 órakor.

A **Palotavárosban** egy hazafias asztaltársaság keletkezett ez év folyamán. Nemes célt tűzött ez az asztaltársaság maga elé: hazafiság s humanizmus. Ez utóbbi annyiban, amennyiben évenként néhány szegény gyermeket fognak felruházni. Az asztaltársaság elnöke Richter József vár. biz.-tag, kereskedő. A szabadság napjának évfordulója ezen asztaltársaságnak is ünnepe, meg is ülik f. hó 16-ikán társasvacsorával özv. Siky Gáborné Sütő-utcai vendéglőjében. Egy teríték ára 1 k. 20 f.

A polgárság egy része március nagy idusát Rostási Szabó Rezső városházközi vendéglőjében ünnepli meg és pedig olyképp, hogy március 15-én este fél 9 órakor társasvacsorát rendez, melyet szavalatok s ünnepi beszéd előz meg. Az aláírási ív a vendéglői helyiségben bármikor feltehető.

— **Sikkasztás, rablás vagy tévedés.** Ma reggel óta itt-ott egy nagyobb összeg pénz, állítólag 64000 korona rejtélyes eltűnéséről suttognak. Biztos adatokkal ez ügyben nem rendelkezünk, mert az illetékes körök a legnagyobb titoktartással parkodnak legalább egyelőre a kellemetlen hír publikálását megátolmi. Mi hírlapírói kötelességet teljesítünk, midőn ez ügyről az eddigi hirszerzés alapján beszámolunk. A kózsza hír szerint a ma reggeli bpesti vonattal tovább szállított nagyobb pénzküldemény, állítólag hatvannegyezer korona eltűnt. Egyelőre nem lehet tudni, sikkasztás, rablás, avagy csak tévedés következménye a fenti összeg hiánya, de hogy a kózsza hír nem minden alap nélküli, mi sem bizonyítja inkább, mint az illetékes közegek szigorú titoktartása, a mi azonban még sem gátolhatta meg, hogy a hivatali körökben már az első pillanatban nagy szenzációt keltő esemény, ha részleteiben nem is, de legalább a tény lényegét tekintve a közönség fülébe ne jusson. Az ügynek természetes folyamán, hogy a vizsgálat legszélesebb körben nyomban megindított, melynek részleteit épen a vizsgálat érdekében nem szabad publikálni. Azt hisszük, hogy a legrövidebb idő alatt már mi sem fogja gátolni a részletek ismertetését.

— **Köszönetnyilvánítás.** A „Fejérmegyei takarékpénztár“ az ipartestületi aggiparosok segélyező pénztára javára 60 koronát adományozott. Ezen adományért ez uton is hálás köszönetet mond az ipartestület előjárósága.

— **A tűzoltás a közigazgatási tanfolyamon.** A belügyminiszter március elsején kelt rendeletével meghagyta, hogy a tűzoltást a községi közigazgatási tanfolyamokon az idén is negyven órában tanítsák. Előadónak a belügyminiszter Vitéz Pál székesfejvári lakost is kinevezte. A tűzoltó tanfolyamon a tanításnak kizárólag a belügyminiszter által kiadott tankönyv szerint kell történnie. A tűzoltás tanulása minden tanfolyamhallgatóra kötelező. Ruffy Pál dr. kormánybiztos a megfelelő rendelkezéseket már kiadta az egyes tanfolyamok igazgatóinak.

— **Adomány és köszönet.** Az önkéntes tűzoltó-egylet pénztára javára a „Fejérmegyei takarékpénztár“ 80, a „Kereskedelmi bank“ 60 s a „Székesfejvári takarékpénztár“ 50 koronát adományozott, melyért az elnökség nevében köszönetet mond Weisz János egyleti pénztárnok.

— **Fináncok zúzóiban.** Hogy, hogy nem, de megtörtént, hogy egy-két nappal ezelőtt két pénzügyőr szolgálati fegyverrel és táskával az éjjeli órákban betért egy nyilvános mulatóhelyre s ott miután a házigazda szívélyes vendégszeretettel találkoztak, leszerelték a szó szoros értelmében. Azután puská, szolgálati táská, sőt az egyik oldalfegyver nélkül a vendégszerető házigazdával együtt átnentek a szomszédos kávéházba s átadták magukat a csendes italozásnak. Valószínűleg tréfa volt az egész, de megtörtént, hogy úgy reggel 6 óra után jónak látták hazabandukolni, de uramília, a szereléknek lába kélt, sőt akkor lett a helyzet igazán félelmetes, midőn egy valaki a szolgálati szerelékkel együtt konflisba vágta magát s kijelentte, hogy átszolgáltatja a rendőrségnek. A finánc urak ekkor fene módon könyörgésre fogták a dolgot s csakis így sikerült nekik a fegyverhez jutni az ekkor már összecsendült nézőközönség hahotája mellett. Mi ezt a dolgot határozottan elítéljük. Mulasson a pénzügyőr is, de ne szolgálatban vagy legalább is ne szolgálati felszerelésben. És a mi a f. hó, fegyverét soha se hagyja el. Talán a vezetőség érdeklődni fog a dolog iránt s a könynyelműség nem marad megtorlás nélkül.

— **Panaszhang.** A mai postával vettük a következő panaszos levelet: Tekintetes Szerkesztőség! Mióta a vasuti tisztí épületeknél levő vasuti átjáró sorompóját a központból vagyis a vasuti állomástól dirigálják, vasut-érkezés előtt és után számtalanszor egész óra hosszat kell vesztegetni úgy a járműveknek, mint a gyalogjáróknak. Ez uton kérjük a vasut vezetőségét és a város illetékes hatóságát, szüntesse meg ezt a tarthatatlan állapotot, mely a forgalomnak nagyon nagy kárára van. Ez alkalommal még egy körülményre vagyok bátor felhívni az illetékes körök figyelmét. Épen a fentkorúlt sorompónál pokoli sötétség uralkodik, de nemcsak itt, hanem a vasutvonal mentén egészen az állomásig. Tekintettel ezen, a testi épséget felele veszélyeztető állapotra, főleg világitási szempontból sürgős intézkedést kérünk. *Több adójírcs.*

— **Sorozat.** A folyó évben április 22-ikén: Ába, Csóor, Csósz, Falubattány és Pákozdi; április 23-án: Pátka, Polgárdi, Sukoró és Seregélyes; április 24-én: Velence, Szabadbattány, Tác, Zámoly, Szentmihály, Urhida és Nagyláng; április 25-én: Gárdony, Inota, Iszkaszentgyörgy, K. Nyék, Keresztes, Soponya és Nadap; április hó 26-án: Lovasberény, N.-Ladány, Kiskeszi, Jenő, Moha és Füle község vezetői elő összes ujoncait a már kiadott névjajstrom szerint Székesfejvárra a méntelep laktanya ismert helyiségeiben.

— **Az érettségi vizsgálat újabb degradálása.** Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter új reformot léptetett életbe az érettségi vizsgákon. Eddig a latin nyelvről a magyarról latinra való fordítás volt gyakorlatban. A miniszter ezt a gyakorlatot akként változtatta meg, hogy az ifjuság az érettségien zentül latinról magyarra fog fordítani. Átmenetileg azonban akként intézkedett a miniszter, hogy az idei vizsgálatokon minden érettségi tevő ifju két tézist kap és a

vizsgázóra bizzák, hogy magyarról latinra, vagy latinról magyarra akar-e fordítani. Ilyenformán kezdték ki a görög nyelvet is. Most a latinra kerül a sor. Évek mulva ennek az lesz a következménye, hogy a magyar intelligens férfiaknak a közhasználatban levő görög és latin szavak is — új kapu lesznek. S mindez azért, mert némely gyöngethetségi, de minden áron urhatnám ifiurnak nem fér a fejébe a görög meg a latin nyelv s folyton a megbukásnak néznek elébe az érettségien, ha ezt a két nyelvet ki nem lökik a kötelező tantárgyak közül. Há: ha már ezt a két klasszikus nyelvet üldözi a miniszter úr, miért nem bántja a kevésbé klasszikus németet?

— **Ülések a vármegyében.** Fejérmegyei közigazgatási bizottsága március havi gyűlését kedden, e hó 11-én tartja meg. Ugyanekkor tart ülést a mezőgazdasági bizottság és az igazoló választmány. A központi választmány másnap, e hó 12-én tart ülést.

— **Beltűréses lopás.** F. hó 4-én éjjel Freid Henrich Kigyó-utca 2. sz. alatti házána idegenek jártak s miután a konyha ablakait benyomták, azon keresztül a lakásba hatoltak s onnan Freid 40 korona értékű ruháját s a cseléd 10 korona értékű felhőneműjét ellopták. Bámulatos, hogy a szobában többen aludtak és senki sem ébredt fel a neszre. A tettesek valószínűleg cigányok voltak, mert az előző nap délutánján nagyon sűrűn keresték fel ezt a házat kéregetés végett. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Kalonazeno.** Szombaton este fél 9 órakor Fekete Géza kávéház tulajdonos Kossuth utcai kávéházában a székesfejvári V. honvédkerület zenekara változatos műsossal hangversenyt tart. Tekintettel arra, hogy a honvédszenekar a téli időny alatt ez alkalommal tartja az utolsó hangversenyt az „Oththon“ kávéházban, a közönség figyelmét felhívjuk a nagy művelzetet igéző estre.

— **Jóváhagyott alapszabály.** A duna-penteleki „Polgári kaszinó“ alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

— **Veszedelem tévedés.** F. hó 4-én dr. Bierbauer Viktor tisztí főorvoshoz Szűts Istvánné Jancsár-utca 12. sz. alatti lakos azzal állított be, hogy ő tévedésből bor helyett jégzsóda-oladatot ivott. A főorvos nevezettet megvizsgálta s mert az asszony feleletei nagyon zavartak voltak, jelentést tett a rendőrségnek s az ügy mibenlétének megállapítását kérte.

— **Nagykereskedők figyelmébe.** A kereskedelem és fogyasztó közönség érdekeinek együttes megóvása céljából Reé István főkapitány falragaszokon publikálja a mezőgazdasági törvénynek a mageladásra vonatkozó részét. Az érdeklődők figyelmét felhívjuk a falragaszokra.

— **A soproni postai igazgatóság sora.** A „Póstai Közölny“ szerint a kereskedelmi miniszteriumban a soproni pósta- és távirda-igazgatóságot megszüntetik s a kerületéhez tartozott pósta- és távirdahivatalokat részben a budapesti-, részben a pozsonyi-, részben pedig a pécsi igazgatóságokhoz osztják be. Városunk a legnagyobb valószínűség szerint a budapesti igazgatósághoz kerül.

— **Gazdasági tudósító.** Bartsch János maratonvári lakost a földmívelésügyi miniszter gazdasági tudósítással bizta meg.

— **Megazsóküli sikasztó Forrai Dezső,** a duna-adonyi kir. járásbírósnál alkalmazott írnok azt az elvet vallotta, hogy a mi érték a kezébe kerül, azt neki a saját hasznára értékesíteni kell. Főleg a bályegnyalás terén tünt ki ügyességével, a mire csakhamar rájöttek, mire azonban szigoru vizsgálat tárgyává tették a kezén keresztül ment ügydarabokat, a sikkasztó kerekét oldott s most valószínűleg Svájcban éli világát. Forrai ellen a körözést elrendelték, helyettesül pedig az állás betöltéséig Horváth Ferenc székesfejvári kir. törvényszéki írnok rendeltetett Duna-Adonyba.

— **A csász puskája nem süll el.** Megirtuk lapunk múlt számában, hogy Rafael József és Szentiványi Mátyas a színházban a partak operálni, de a mezőőr közbenjötté megzavarta s menekülésre kényszerítette a tolvaj cigányokat. *Kuli Fülöp* rendőralapítvány előtt folyt le a tárgyalás, melynek folyamán nem érdektelen a mezőőr kijelentése.

Alkapitány: Maguk szénát loptak a székelykőn, ezt beismerik.

Rafael: Megkérem alássan a tekintetes és nagyságos kapitányság urat, nem igaz lelkű, a ki ezt rólnak gondolja!

Alkapitány: Ne tagadja, a mezőőr és kánász tetten érték magukat. Maguk loptak.

Rafael: Minket lopáságon nem érték. De ha a csász látta, miért nem lőtt meg, hiszen van pisztolya?

Bokor mezőőr: Hallgass! Miért löjlek, ha a mi puskánk nem süll el!?

Rafael: Akkor hát mégis igaz, hogy mi loptunk.

Persze a beismerő vallomást marasztaló ítélet követte.

— **Névváltoztatás.** Klein Hermann moóri illetőségű budapesti lakos, valamint kiskorú gyermekei Béla és Mihály vezetékneveiket belügyminiszteri engedéllyel „Kovács”-ra változtatták.

— **Baromfi-kolera.** Nap-nap után nagyobb mérvet ölt városunkban a baromfi megbetegedés, mely nem egy helyen az egész baromfi állományt kipusztította. *Paner* István városi állatorvos véleménye szerint a betegség az úgynevezett baromfi-kolera, mely az állatot rövid szenvedés után rendszerint megöli. *Kecé* István főkapitány a betegség megállapítása végett ma küldött fel egy, ily körülmények között elhullott tyúkot a budapesti felsőbb állatorvosi iskolához. Egyelőre a betegség továbbterjedésének megállítására főleg a tisztaságot s a rendszeres táplálkozást ajánljuk a baromfiartóknak.

Egy jó családból való tanuló felvétetik Knezsits Imre bádogos üzletébe Jókai-u. 2.

SZÍNHÁZ.

1902. március 4.

Itt a Sada! Az idő arca elborult ugyan ma reggelre; csúnya, havas eső boszantotta a járőkelőket, de a színházlátogatók nagy részének arcáról nem tudta lemosni a derűt, amit a Sada esti játéka már cleve odalopott. Mennyire szeretik ezt a jóformájú kis leányt! Ilyen a vidéki ember; akkor veszi észre, mennyire a szívéhez nőtt valaki, amikor már elszakadt tőle. A kritikát már előre megalkotta mindenki: — kedves lesz Sada, mint rendszeren. Nem bírálni, élvezni fogjuk a játékát a viszontlátás üdes örömeivel, az igaz lelkesedés lángjának melegénél. A színházban fel-felzúgó hatalmas tapsvihár, a tisztelők gyönyörű babérkoszorúja, az előadás után a nedves, szomorú éjszakában felharsanó vidám éljenzés, mind, mind azt mondja: itt a Sada! Ez a művészellet legszebb koszorúja, minden levele, minden virága egy-egy érző szív, melyet a közös szeretet rózsaszálkái bogoznak egytűvé. Milyen jó lesz ez menyasszonyi koszorúnak, mert hát Sada nem a művészeté többé, hanem egy irigylendő bácsié, a ki diadalmasan vezeti őt ki Thália templomából, a zajos diadalok színteréről a csendes családi tűzhely mellé. Jól teszi. A színészpálya bizony még manapság is nagyon elkoptatja az embert, az eszközei még igen durvák, kevés gyémántból tudja még a briliántot kicsiszolni. Sada mindenesetre ama kevesek közé tartoznék, de hát olyan, aranyos, olyan kedves teremtés, hogy sajnálnók őt, ha a színpálya vándorszekere verőfényben, esőben, fagyban még tovább rázogatóna azon a hepehupás, rögös úton. Mert bizony nem mindenik színésznőnek adatott meg, hogy

helyiyei-közzel a testi erejével is segítsen a tehetsége megnyilatkozásán. Az *igmándi kispap* került ma színre *Lévay* Sárika első vendégszereplése alkalmából. Az előadás a *Percezel* Mari rosszul kifetett arcától és még néhány jelentéktelen mellékkörülménytől eltekintve szépen sikerült. Meglátszott a szereplőkön, hogy Sadával, a kedves vendéggel szívesen játszanak; még *Percezel* Mari is erőlködött. *Fóli* Frída új oldalról mutatta be szeretetreméltó egyéniségét *Lazsák* Zsuzsa szerepében. Megértette a mondókáiban megnyilatkozó humort, érvényre juttatta az accentusban levő komikumot. Kedves organuma, szép tehetsége elegendőnek bizonyult a szerep biztosítására.

1902. március 5.

Három Kázmér. *Bohózat*. *Lévay* Sárika búcsúféllepte és jutalomjátéka. A véletlen bolond játéka bonyolítja a darab cselekményét, melynek előadását színészeink jövedve aranyozta be. *Lévay* Sárika szépen alakított *Margit* szerepében. A hangja mintha ma csinosabb, melegebb lett volna a tegnapiánál. *Graciózus* játéka is jobban beleillik az e fajta darabok keretébe, bár tegnap, mikor népszínműben láttuk, eszünkbe jutott, hogy milyen jó lenne, ha Sárika ittmarna népszínműművésznőnek. Öltözködésén meglátszik finom ízlése, amelynek hatalmas segítsége akadt alakjának gyönyörű plasztikájában. *Huckstädt* Irén (*Ellen*) ügyes pendantja volt Sadának, csinosan énekel, élénken mozgott, a mi újabbban — hál' Istennek — nem ritkaság nála. Megérzett ügyes játéka, hogy rendelkezésre volt a szerepe. *Kovács* Sándor (*John Sock*) nagy intelligenciával, nála nem szokatlan tapintattal játszotta el szerepét, a melyet annyira átértett, hogy élvezhetővé tudta tenni. *Déry* és *Tisztay* meglepő hűséggel alakították *Bambruno*-*noszky* és *Géib* *Salamon* groteszk konturjait. *Tisztay* né is elismerésre méltó sikerrel játszotta meg *Aszalai* *Elvira* szerepét, bár több élet, több affektálás kellett volna még hozzá. *Igmándy* és *Árnyay* is ügyesen viselkedtek. *Havas* (*Pista*) kellemes, jó alakítást nyújtott, csak *Percezel* Mari játszott folyton a sugónak. *Halmay* (*Kalotay*) temperamentuma egészen beillett a szerepébe.

Szól

Műsor:

Szombaton, március hó 8-án: mérsékeltlen leszállított helyárakkal; (ez idényben utolszor) „*A zsába*.” *Bohózat*.

Vasárnap, március 9-én: két előadás. D. u. fél 4 óraker felére leszállított helyárakkal: „*A fegyverek*” énekes életkép dalokkal, táncokkal. Este fél 8 óraker: harmadszor: „*Lotty czedesci*” angol operette 3 feivonásban.

Törlesztéses kölcsönt

5% kamat

Vidéki bérházakra és földbirtokra

szereznek minden előleg nélkül abban az esetben is, ha magasabb kamatu kölcsönökkel vannak megterhelve.

Leveleket postafordulattal elintézik és a kívánt bővebb felvilágosítást szívesen adja

Sárkány József

Budapest, Váci-körút 21.

Hirdetések

a „Fejérmegyei Napló”

részére

jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban

Szent-István-tér I.

Alapított 1808.

SZÁMMER KÁLMÁN

KÖNYVNYOMDÁJA

* * * SZÉKESFEJÉRVÁR, KOSSUTH-UTCA II. SZÁM. * * *

Elkészít mindennemű könyvnyomdai munkákat u. m.: nagyobb műveket, füzeteket,

rovatolásokat, * körleveleket, * árjegyzékeket,

levélpapír és borítékokat cégnomással,

meghívókat, névjegyeket, stb. a legizlésebb kivitelben

gyors és pontos szolgálat mellett jutányos áron.

GYÁSZJELENTÉSEK 1 ÓRA ALATT, VIDÉKI MEGRENDELÉSEK POSTAFORDULTÁVAL ESZKÖZÖLTETNEK.

Alapított 1808.

Nyomatott Számmér Kálmánál, Székesfejérvárott.